

TALLINNA AUTOBUSSIKOONDISE AS

2009.a. majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus: 01.01.2009
Majandusaasta lõpp: 31.12.2009

Äriregistri kood: 10312960

Aadress: Kadaka tee 62a
12618 Tallinn

Telefon: +372 650 9500

Fax: +372 650 9509

E-post: tak@tak.ee

Kodulehe aadress: <http://www.tak.ee/>

Lisatud dokumendid: Tegevusalade loetelu EMTAK koodidega

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	Error! Bookmark not defined.	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE		17
JUHATUSE KINNITUS KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE		17
Bilanss		18
Kasumiaruanne		19
Rahavoogude aruanne		20
Omakapitali muutuste aruanne		21
Raamatupidamise aastaaruande lisad		22
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused.....		22
Lisa 2. Raha ja ekvivalendid.....		25
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed.....		25
Lisa 4. Maksud		26
Lisa 5. Varud		26
Lisa 6. Materiaalne põhivara		26
Lisa 7. Võlakohustused.....		27
Lisa 8. Kasutusrent		28
Lisa 9. Võlad ja ettemaksed.....		28
Lisa 10. Sihtfinantseerimine		29
Lisa 11. Omakapital.....		29
Lisa 12. Müügitulu		29
Lisa 13. Muud äritulud ja –kulud		30
Lisa 14. Kaubad, toore, materjal ja teenused.....		30
Lisa 15. Muud tegevuskulud		30
Lisa 16. Finantstulud- ja kulud.....		31
Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega.....		31
Lisa 18. Bilansipäevajärgsed sündmused		31
Audiitori järeldusotsus.....		32
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK		34
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2008.A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....		35
Tegevusalade loetelu.....		36

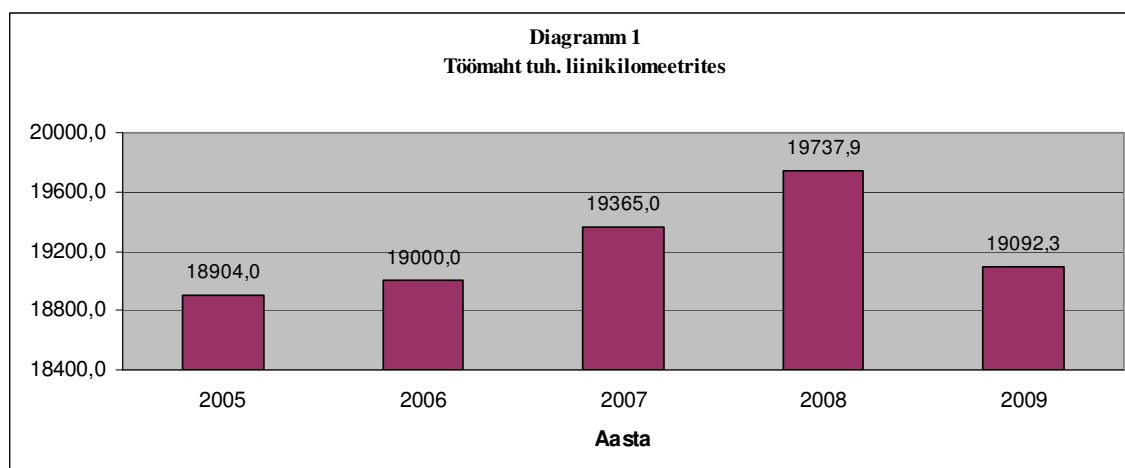
TEGEVUSARUANNE

Tallinna Autobussikoondise peamiseks tegevusalaks on sõitjatevedu autobussidega Tallinna linnas. Lisaks põhitegevusele tegeleb Tallinna Autobussikoondis kinnisvara rendile andmisega ning samuti on olemas oma koolituskeskus, mis tegeleb bussijuhtide koolitamisega.

Liikluse korraldamine

Tallinna Linnaliinid

Bussiliinide liinikilomeetrite maht vähenes aasta jooksul 19,7 milj. liinikilomeetrilt 19,0 milj. liinikilomeetrini. Töömahu muutumist iseloomustab diagramm 1.

Järjekordade arv liinidel tippajal vähenes 285 –lt – 279 -ni.

2009. aastal suunati Viru Keskuse terminali 2 liini: alates 01.05 – 35. liin ja alates 01.09 – 51. liin. Bussrongide arvu vähendati veebruarist tööpäeviti 16-lt 12–ni, laupäeval 11-lt- 5-ni ja pühapäeval 9-lt – 7-ni. 1.oktoobrist bussrongid puhkepäeviti ei töötanud. Suvekuudel juunist augustini ja alates 28 detsembrist kõik bussirongid seisis. Alates 01.06 ei tööta puhkepäevadel 22 liin, suvekuudel pikendati 59. liin Pikakari peatuseni. 15.09-12.10 katsetati liinitööl MAN gaasibussi.

Lõppes SMILE projekt ja algas MIMOSA projekti käivitamine TAK-is. Kõige kaugemale on jõutud bussijuhtidele säästliku sõiduviisi õpetamise projektiga. Selle raames otsitakse koolitajat, kes õpetaks välja meie koolitajad ja annaks koolitust 100 bussijuhile. Projekt on faasis, kus on saadud koolitajatelt esimesed avaldused selles osalemiseks. Ülejäänud kaks projekti (alternatiivkütused ja side) on käivitusfaasis.

Alates 1.juunist käivitati Tallinna Linna poolt ellukutsutud sotsiaalsete töökohtade programm. Juunikuust võeti lepingute alusel tööle 60 bussikoristajat, kes lõpppunktides teostasid busside sisepuhastust. Septembrist asusid bussidesse tööle reisisaatjad, kellede põhitööks jäi sõitjate abistamine ja juhendamine. Kokku on planeeritud reisisaatja töökohti 540.

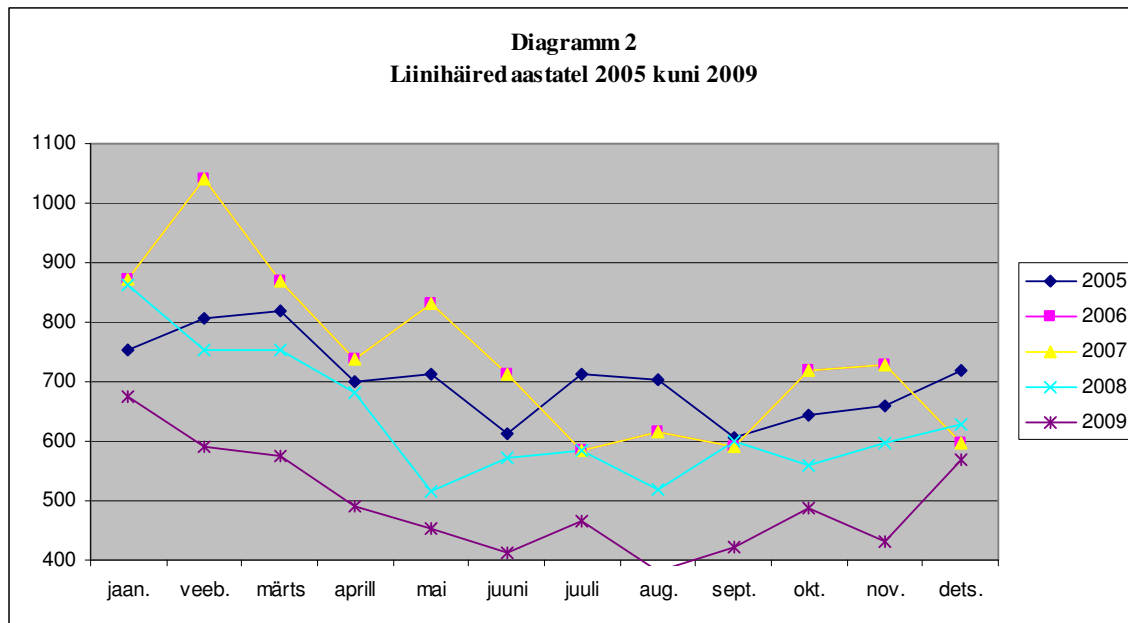
Jätkus koostöös Tallinna Transpordiametiga reisisajateleenduritega varustatud busside seadmetest saadud andmete põhjal sõidugraafikute korrigeerimine ja sõitjatevoogude analüüs.

Jätkus koostöö Tallinna Munitsipaalpolitseiga piletikontrolli tõhustamiseks liinidel. Olulisemad eksploatatsioonilised näitajad on toodud järgnevas tabelis.

Ekspluatatsioonilised näitajad:	2008	2009
busside arv liinil tiptunnil	286	279
liinikm. aastas (milj)	19,7	19,0
liinihäireid kokku	7 624	5 956
- neist kesk. päevas	20,9	16,3
tegemata veod	1338	630
bussijuhtide arv 31.12 .	656	666

Bussijuhtide arv suurenes aasta jooksul 10 võrra ja selle tulemusena jätkus ületundide vähenemine (aasta keskmisena 3,9%). 83 bussijuhti läbisid I poolaastal ametikoolituse täiendõppe ja sellega on kõik TAK-i juhid selle saanud.

Tänu 19 bussi lisandumisele ja 25 vana bussi likvideerimisele vähenesid taas tunduvalt liinihäired (busside tagasipöördumised liinilt) päevas (- 4,6) ja tegemata veotste arv aastas 1338-lt 630-ni). Liinihäirete vähenemine mõjus positiivselt ka kasuliku tööaja osatähtsusele, mis suurenes 0,6% võrra ja peatus ka lisaja osatähtsuse kasv, mis jäi samale tasemele. Liinihäirete muutumist aastate jooksul iseloomustab diagramm 2.

Tellimusvedu

2009. majandusaasta jooksul teostati tellimusvedusid 0,9 milj. krooni eest. TAK-i suuremaks kliendiks oli Viking Line, kes tellis aasta läbi oma firmavärvides bussi sõitjate veoks sadamast kesklinna.

Liiklusjärelvalve

Pidevalt jätkus liiklusteenistuse töötajate poolt bussijuhtide ja busside kontroll liinidel. Kontrolliti bussijuhtide käitumist, sõidustiili, peatuste teatamist ja busside vastavust Tallinna Transpordiameti poolt esitatavatele nõuetele. Nõudeid süstemaatiliselt rikkuvaid juhte karistati lisatasu äravõtmisega. Järjepidevalt toimus regulaarsuse kontroll, suurendatud tähelepanu oli suunatud busside puhtusele.

Liiklusjärelvalvet iseloomustavad järgmised näitajad:

	2006	2007	2008	2009
Liiklusõnnetuste arv	360	316	455	340
s.h. TAK-i süül	172	121	190	157
Liiklusõnnetuste tagajärjel vigastada saanute arv	39	30	43	17
s.h. TAK-i bussijuhtide süül	5	4	4	6

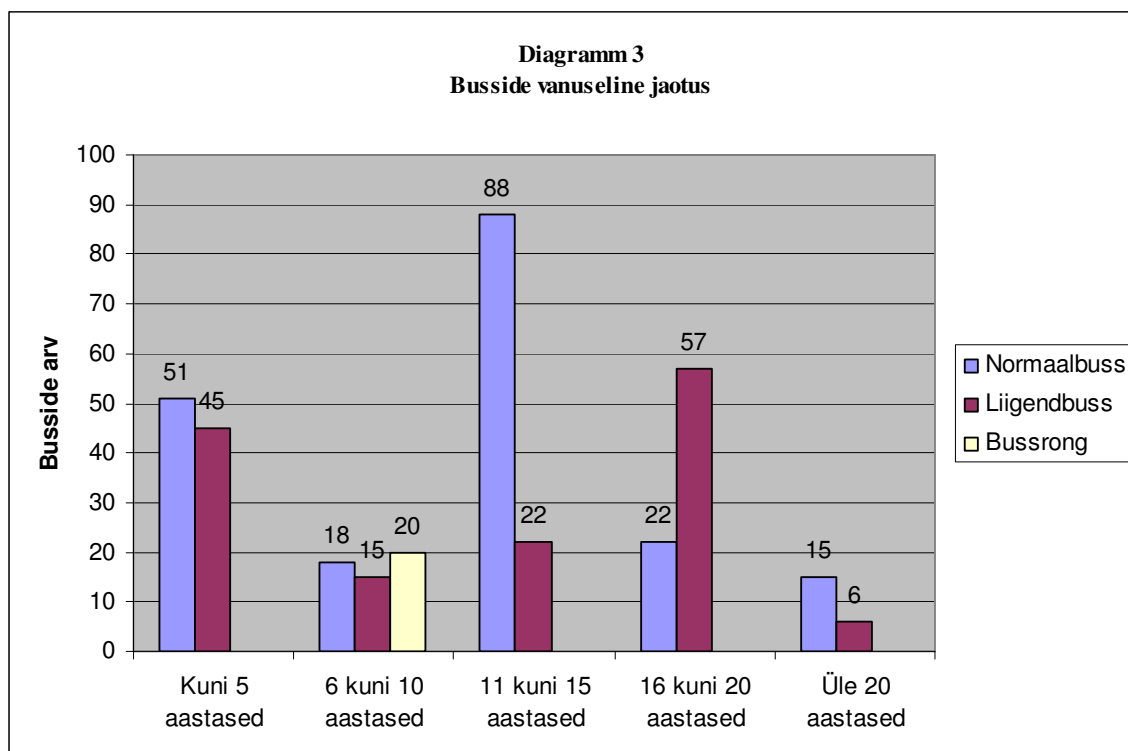
Veerem ja remonditehnoloogia

Veerem

2009.a. alguses oli TAK-is kokku 365 linnabussi, neist 152 liigendbussi, 20 bussirongi ja 193 normaalbussi.

2009. aastal jätkati kõige vanemate täielikult amortiseerunud busside väljavahetamist. Aasta jooksul müüdi ära 17 busi, neist 3 normaalbussi ning 14 liigendbussi. Maha kanti 8 liigendbussi. Aasta jooksul hangiti riigihanke korras amortiseerunud busside asendamiseks juurde 15 uut madala põrandaga SCANIA K310 tüüpi liigendbussi, millede kahel esimesel uksele puuduvad astmed ja teine uks on varustatud lahtikäiva trapiga, mis võimaldab ka invakärude iseseisvat busi sienemist ja väljumist. Juurde soetati ka 1 uus madala põrandaga SCANIA K270 tüüpi normaalbuss. 3 juurde hangitud kasutatud busi olid madala põrandaga Scania CL94 tüüpi normaalbussid.

2009. aasta lõpuks oli TAK-is kokku 359 linnabussi, neist 145 liigendbussi, 20 bussirongi ja 194 normaalbussi. Busside keskmine vanus aasta lõpuks oli 10,5 aastat. Busside vanuseline jaotus on toodud diagrammil 3.

Busside remont ja hooldus

Busside Remondi ja Hoolduse ä/i tegeleb busside remondi ja hooldusega. 2009. aastal iseloomustas ÄÜ Busside Remont ja Hooldus tegelikku töökorraldust vajadus tulla toime veeremkoosseisu küllalt kõrge keskmisest vanusest tuleneva teatud ebastabiilsusega busside

remondi protsessis. Kuigi busside keskmine vanus vähenes seoses 15 uue liigendbussi ja ühe uue normaalbussi lisandumisega minimaalselt e. 10,7 aastalt 10,5 aastani oli endiselt kasutusel küllalt suure busside arvuga mark nagu Tartus toodetud Duple kerega Scania normaalbussid, milliste töökindlus on nende kasvavast vanusest ning senisest kasutusintensiivsusest tulenevalt oluliselt vähenenud. Arvestamata ei saa jätta ka seda, et veel 21 kasutusel olnud busi olid vanemad kui 20 aastat.

Alates maist 2009 korraldati ümber Lasnamäe töökoja töö. Muutes erinevate vahetuste tööaegu ning koosseise sai võimalikuks sulgeda töökoda öösel 5 tunniks ning suurendada just hommikuse väljumise aegset potentsiaali ja võimekust. Selle muutusega kaasnes lisaks remonditööliste arvu vähenemisele 4 võrra ka energeetiliste ressursside sääst.

Lähtudes otsesest vajadusest parendada teeninduskvaliteeti liinidel pöörati jätkuvalt tõsist tähelepanu nii busside salongide koristusele kui ka välisele puhtusele ning sellest tulenevalt täiendati busside sisekoristuse korraldust ja põhimõtteid. Nii Mustamäe kui ka Lasnamäe öiste ja päevaste vahetuste töö koondati ühtse juhtimise alla ja kokku suurendati veeremikoristajate arvu kolme võrra. Selline lahendus koos erinevate vahetuste tööaegade muutmisega võimaldas suurendada planeeritud päevase sisekoristuse osakaalu ning vajadusel puhkuste ja haiguste perioodil operatiivselt tööd ümberkorraldada. Eraldi on põhjust ära märkida, et Tallinna Transpordiameti poolt fikseeritud kontrollaktide arv busside puhtuse osas vähenes 2009.a. võrdluses eelmise aastaga 335-lt 125-le.

Teeninduskvaliteedi parendamisega seonduvalt teostati jätkuvalt allhanke korras 50 busi istmetele põhjalik keemiline puhastus. Samuti asendati 4 bussil kõik nn. udused klaasid.

Arvestades Tallinna Linnaliinide vajadust kasutada bussijuhte võimalikult efektiivselt, tagas Busside Remondi ja Hoolduse ä/ü 2009. aastal juhtide osaluse vähenemise remondi ja hooldusprotsessis. Kui võrrelda tulemust 2008. aastaga, siis juhtide osalus planeeritud hooldustes ning remontides vähenes nullini. Tööseisakud hoolduses ja remondis vähenesid 33,9 % ning tööseisakud liinil vähenesid 25,8 %.

Busside Remondi ja Hoolduse töö hindamiseks kasutatakse ka tehnilistel põhjustel busside mitteväljumiste ja liinilt tagasipöördumiste arvu ning kui võrrelda tulemust 2008.aastaga, siis vähenesid nii tagasipöördumised 1501 võrra e. 21,0 % / ei ole arvestatud avariisid / kui ka mitteväljumised 786 võrra e. 31,5 %.

Busside Remondi ja Hoolduse töötajate koguarv on 2009. aasta jooksul vähenenud 181 –lt 180 – ni. Kuigi remonditöölise arv vähenes 106–lt- 103–ni s.t. 3 võrra e. 2,8%, suurenes veeremikoristajate arv 26-lt 29-ni s.t. 3 võrra e. 11,5%, mis tulenes busside sisekoristuse ümberkorraldamisest.

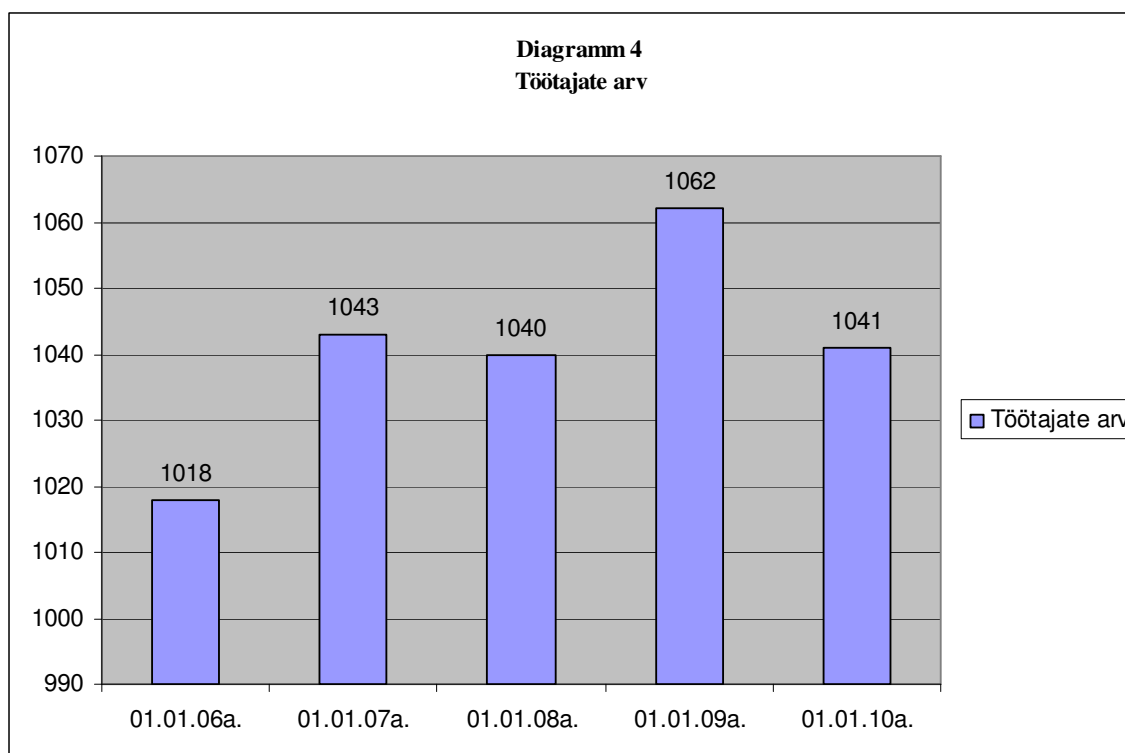
2009.a. osalesid Busside Remondi ja Hoolduse ä/ü 15 töötajat Scania Eesti AS-s korraldatud V põlvkonna linnaliinibusside hoolduse ja remondi alasel koolitustsükklis. Samuti said

4 töötajat Volvo Estonia OÜ poolt koolituse busside testimis ning diagnostika alase tarkvara kasutamiseks.

Lähtudes eesmärgist kasutada võimalikult efektiivselt Busside Remondi ja Hoolduse äü käsutusse antud ruume ja seadmeid on pidevalt osutatud teenustöid väljapoole TAK-ki. 2009. aastal teeniti väliste teenustöödega tulu 1,8 milj. kr.

Personal

31.12.2009.a. seisuga töötab koondises 1041 inimest, nendest bussijuhte 666 ja remonditöölisi 103. Naisbussijuhte on koondises 45. Töötajate arvu muutumine on toodud diagrammil 4.

2009.a. märksõnaks oli 01.07.2009.a. jõustunud uus Töölepingu seadus, mille alusel toimus personalitöö ümberkorraldus. Personalitöö vastavusse viimiseks uue seadusega töötati välja uus töölepingu vorm ja töökorralduse reeglid. Muudeti kogu aruandluse süsteemi ning koostati kasutamata puhkuse päevade analüüs 2009.a. 01.07 ja 31.12 seisuga. Kasutamata puhkuse päevade analüüs tehti teatavaks kõikidele töötajatele. Seoses uue Töölepingu seaduse jõustumisega korraldati kõikidele juhtivtöötajatele koolitus mõistmaks üheselt seaduse sätteid. Vajadusel suunati töötajaid erialasele koolitusele ja infopäevadele.

Vastavalt töömahu suurenemisele või vähenemisele kindlustas personaliosakond koondist tööjõuga. Võrreldes 2008.aastaga on tööjõuturg stabiliseerunud ning tööjõu värbamisel probleeme ei ole olnud. 2009.a. sõlmiti tööleping 81 töötajaga, sh 60 bussijuhiga. ÄÜ TAK Koolituskeskuse

lõpetajatest asus bussijuhina tööle 36, s.o. 60% tööle tulijatest. Tööleping lõppes või öeldi üles 102 töötajaga, sh 49 bussijuhiga. Tööjõu liikumise analüüs näitab, et oluliselt on vähenenud töölepingu lõpetamine töötaja algatusel: 102-st töölepingu lõpetajast on 31 töötaja algatusel, 49-st bussijuhist lõpetati tööleping töötaja algatusel 10-ga. Hea on tõdeda, et töötasu pärast lõpetas töölepingu ainult 2 töötajat ja välismaale tööle siirdus 1 bussijuht. Samas tõstsime nõudlikkust teeninduskultuuri ja töökohustuste täitmise osas.

Tööandja algatusel on koondise ulatuses 70-st ülesütlemisest töötajast tuleneval põhjusel tööleping üles öeldud 39 töötajaga, s.o. 55,7%. Bussijuhtide osas on 39-st ülesütlemisest töötajast tuleneval põhjusel tööleping üles öeldud 32 bussijuhiga, s.o. 82%.

2009.a. personalitöö omapäraks oli Tallinna linna poolt moodustatud sotsiaalsete töökohtade- reisisaatjad ja busside lõpp-peatuste koristajad- komplekteerimine. Alates 22. maist kuni 31.12.09 viidi töövestlusi läbi 1527 inimesega. 31.12.09 seisuga töötas koondises 296 reisisaatjat ja 60 koristajat. Ajavahemikus 01.09.- 31.12.09 lõppes tööleping 53 reisisaatjaga. Töötajast tuleneval põhjusel (joobes tööl, põhjuseta puudumine, töökohustuste rikkumine) ütles tööandja töölepingu üles 40 reisisaatjaga (43%).

Tööjõud ja palk

2009.a. oli töötajate keskmine nimestikuline arv 1028, s.h. bussijuhid 649 ehk 63,1%; remonditöölised 104 ehk 10,1%; juhtivtöötajad, spetsialistid, teenistujad 86 ehk 8,4%; teised töötajad 189 ehk 18,4%. 2009. aasta keskmine palk oli TAK-is 13961 krooni, vähenemine võrreldes eelmise aastaga 1,4% võrra.

	Keskmine palk 2009.a.		
	Jaanuar	November	%
TAK AS kokku	14 051	13 498	96,0
s.h.			
Bussijuhid keskmine	16 191	15 193	93,8
normtundidega	13 715	13 878	101,2
ühe tunni palk	81,15	82,12	

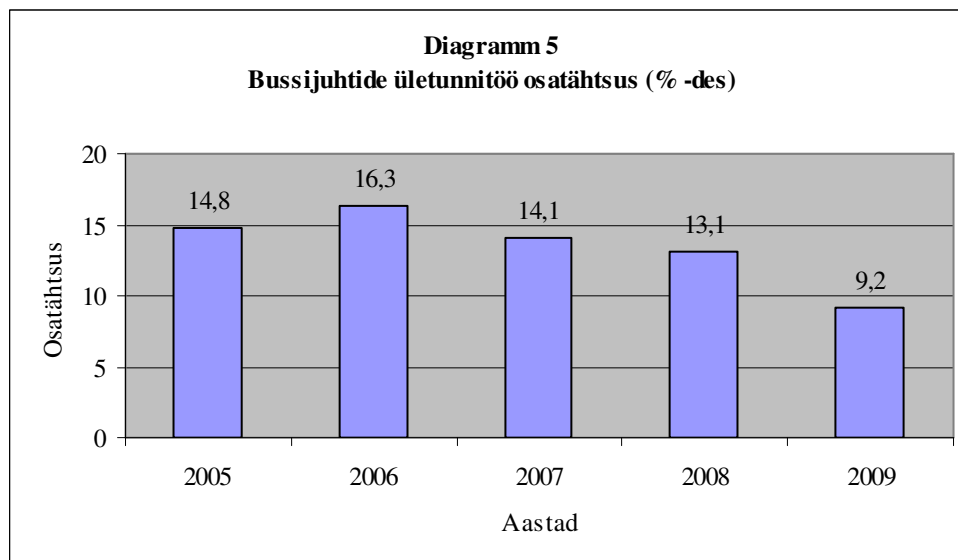
2009. aastal maksti nõukogu liikmetele tasusid kogusummas 401,8 tuh. kr. ja juhatuse liikmetele 1661,6 tuh. kr.

Töötaja kasutamine

Bussijuhtide tööaja kasutamist iseloomustavad järgmised näitajad (tundides):

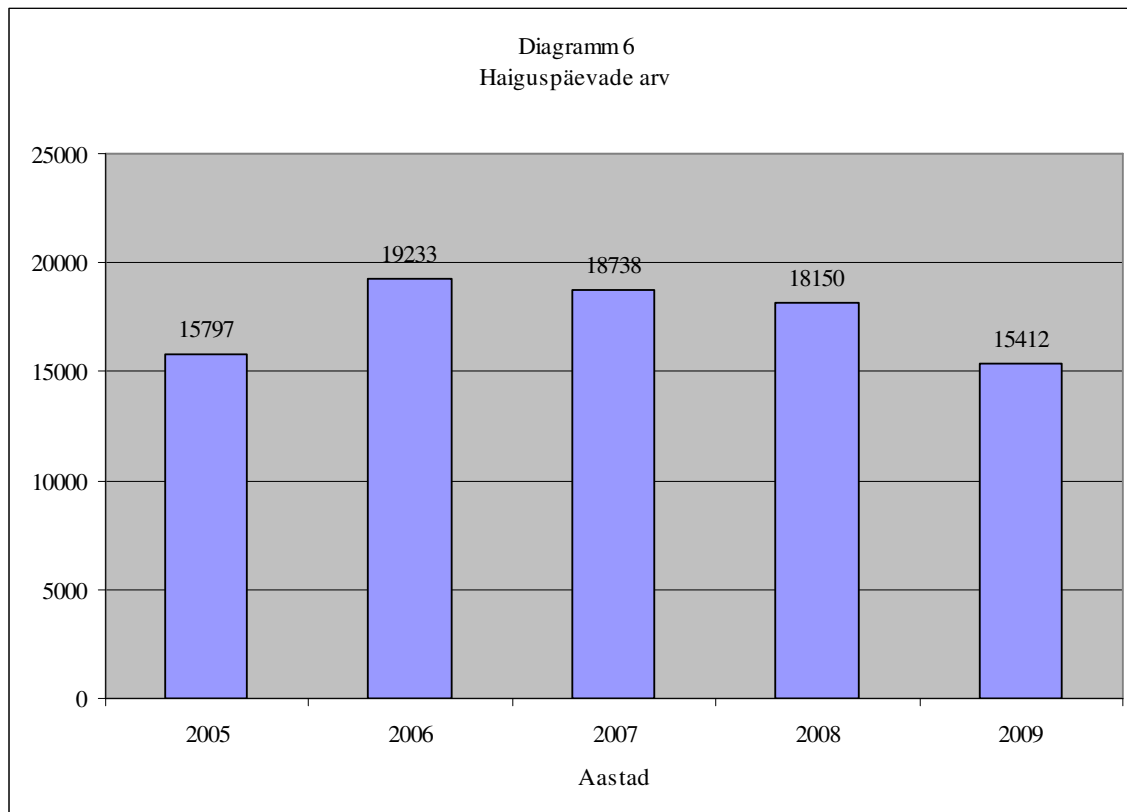
	2008.a.	2009.a.	2009/2008
1 Bussijuhtide tööaeg kokku	1 317 548	1 266 370	96,1%
s.h,			
2 Kasulik tööaeg	1 086 402	1 051 978	96,8%
s.h. liinil	1 083 355	1 049 368	96,9%
tellimisel	3 047	2 611	85,7%
Kasuliku aja osatähtsus %	82,5%	83,1%	-0,4%
3 Lisa-aeg	158 315	151 482	95,7%
s.h. ametiõppe	6 315	4 322	68,4%
Lisaaja osatähtsus	12,0%	12,0%	0,0%
4 Reserv	47 108	45 660	96,9%
Reservi osatähtsus	3,6%	3,6%	0,0%
5 Osavõtt remondis	18	0	0,0%
6 Tööseisak	25 705	17 250	67,1%
s.h. liinil	3 223	2 391	74,2%
remondis	18 986	9 756	51,4%
Tööseisaku osatähtsus	2,0%	1,4%	-0,6%
7 Ületunnid	168 738	116 489	69,0%
Ületunnitöö osatähtsus	12,8%	9,2%	-3,6%

Ületunnitöö osatähtsuse muutumine on toodud diagrammil 5.

Töötervishoid ja tööohutus

2009. aastal oli 5 tööõnnetust (2008. aastal 5). Oluliselt on vähenenud haiguspäevade arv (vt. diagramm 6).

Hanketegevus

Hanketegevuse eesmärgiks on kindlustada ettevõtte allüksuste töö põhiliste materiaalsete väärtuste hangetega ning kesklao, õlilao ja tanklate häireteta töö tagamisega.

Materiaalsete väärtuste hankimiseks on ettevõtetega sõlmitud 51 raamlepingut, milles on kokku lepitud allahindlused 10-45% või erihinnad ning maksetähtajad 10-75 päeva. Hangete korral järgitakse Riigihangete seaduse nõudeid. Allapoole riigihanke piirmäära jäävate hangete korral võetakse pakkumised mitmelt pakkujalt, et tagada kasutatavate rahaliste vahendite kõige otstarbekam ja säästlikum kasutamine ning saavutada pakkumiste võrdlemise teel parim võimalik hinna ja kvaliteedi suhe.

Ettevõtte varude jäägid suurenesid 2009. aasta jooksul 11,5 miljoni kroonilt 13,5 miljoni kroonini. Varude suurenemine oli tingitud diislikütuse laovarude kasvust tanklates 2,4 miljoni krooni võrra, kuna 2009.a. aasta lõpul sai ostetud tanklatesse sisse veel odavamat diislikütust (vahetult enne kütuseaktsiisi tõusu 01.01.2010.a.). Varuosade laovarud vähenesid 8,6 miljoni kroonilt 8,2 miljoni kroonini.

Muud tegevused

TAK Kinnisvara

TAK Kinnisvara ä/ü majandustegevuse põhieesmärgiks on püsikulude optimeerimine ning büroopindade, tootmisruumide ja territooriumide efektiivsem kasutamine. Seisuga 31.12.2009 oli TAK-il üürile antud

- 7 474 m² büroo-, tootmis-, laopindasid (21,4 % TAK hoonete üldpinnast)
- 35 447 m² territooriumi (15,9 % TAK kasutatavast territooriumist)

2009.a. lahkus osa üürnikest seoses üldise majanduslangusega. Mustamäe pargi territooriumil lõpetati tasulise sõiduautode parkla tegevus. See oli vajalik TAK busside ümberpaigutamiseks ja oma töötajate sõiduautode parkla rajamiseks. Nendel põhjustel vähenes ka üüritulu (ruumid ja territoorium) võrreldes kolme varasema aastaga.

2009.a. jõudis lõpule TAK põhiparkide maade seadustamise protsess. Viiele aadressile on seatud hoonestusõigus riigimaale 50-ks aastaks.

2009.a. suuremaks ehitusobjektiks oli soojatrassi rekonstrueerimine Lasnamäe pargis Peterburi tee 73. Samuti paigaldati TAK tootmishoonetele seitse uut ülestõstetavat väravat. 01.12.2009. avati Mustamäe pargis TAK töötajate sõiduautode parkla 150-le autole.

Koolitustegevus

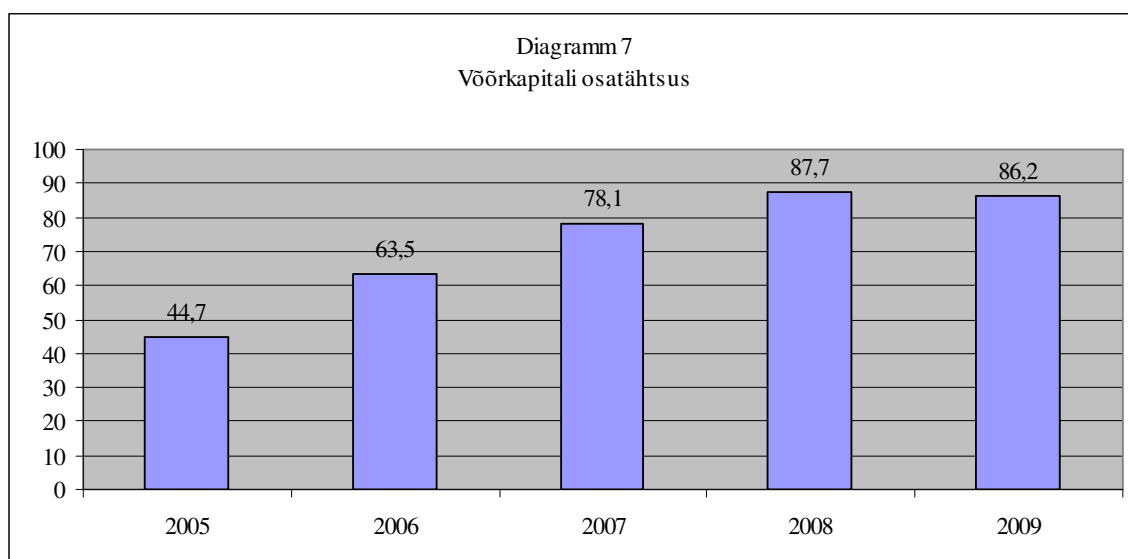
TAK-i Koolituskeskuse poolt korraldatud D-, C- ja CE- kategooria mootorsõidukijuhtide tasulistel kursustel õppis 333 inimest, neist D-kategooriat 106, C- kategooriat 146 ja CE- kategooriat 81. Hea koostöö tulemusena Töötukassaga õppis C- ja CE- kategooria mootorsõidukijuhtide kursustel Töötukassa suunamisel 124 inimest, s.o. 54,6% vastava kategooria õppuritest.

Muud

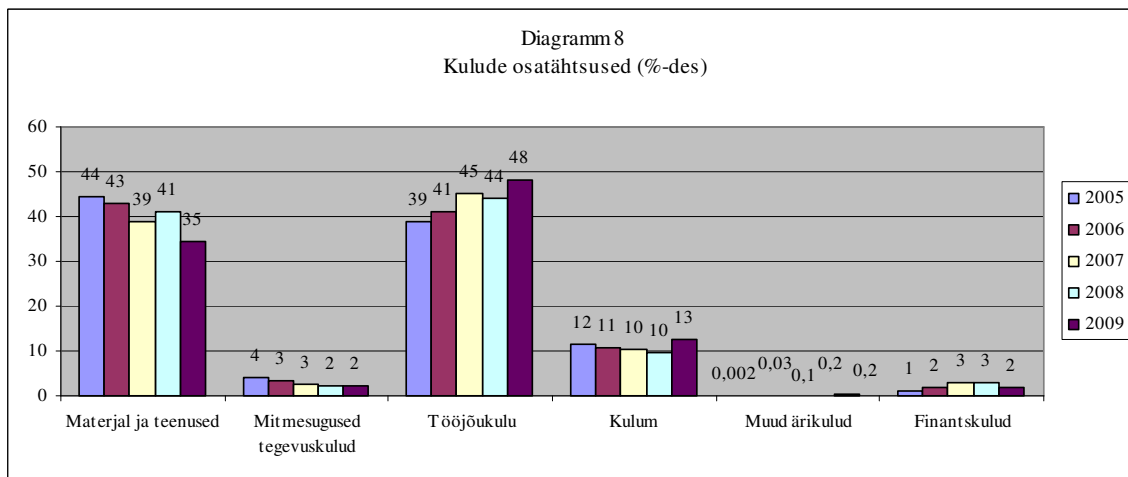
TAK tegeleb ka oma vabade ruumide rentimisega, transpordivahendite parkmise teenuse osutamisega, toitlustusteenuse osutamisega oma sööklas, reklaamiteenuse osutamisega, transpordivahendite pesuteenuse osutamisega jne. Muude teenuste osutamisel teenis TAK 2009. aastal tulu 16,1 milj. kr. (2008. aastal 20,6 milj. kr.).

Finantstegevus

Bilansimaht seisuga 31.12.2009 oli 510,2 milj. kr. ja vähenes aastaga 46,4 milj. kr. võrra. Käibevara vähenes 56,4 milj. kr. võrra kuna aasta alguse rahaliste vahendite arvelt toimus veebruarikuus uute busside ostu eest tasumine. Põhivara suurenes 10,0 milj. kr. võrra. Kokku oli TAK-il seisuga 31.12.2009 põhivara summas 461,7 milj. kr., mille bilansiline maksumus vastab juhatuse eksperthinnangul turuväärtusele. Kohustused kokku vähenesid 48,2 milj. kr., s.h. pikaajalised laenukohustused 34,6 milj. kr. Omakapital oli 70,5 milj. kr. ja suurenes 1,8 milj. kr. võrra. 2009. aastal vähendati aktsiakapitali 114,4 milj. kr. võrra ning selles summas kaeti eelmiste perioodide kahjumeid. Võõrkapitali osatähtsus oli 86,2% (vt. diagramm 7).

TAK teenis 2009. aastal tulu 491,9 milj. kr., mis on 33,6 milj. kr. enam kui 2008. aastal. Kulud kokku (ilma finantskuludeta) vähenesid 47,5 milj. kr., s.h. kaubad, toore, materja ja teenused 55,7 milj. kr. (põhiliselt kütus). Kulum kasvas 10,7 milj. kr. Intressikulud vähenesid 5,9 milj. kr. võrra. 2009. aastal teenis TAK kasumit 1,8 milj. kr. Kulude osatähtsused on toodud diagrammil 8.

TAK-i rahavood kokku olid 2009. aastal negatiivsed summas 70,2 milj. kr. Rahavood äritegevusest olid positiivsed summas 62,9 milj. kr., s.h. kulum 64,2 milj. kr. ja ärikasum 9,7 milj. kr. Rahavood investeerimistegevusest olid negatiivsed summas 71,5 milj. kr., sellest põhivara soetus 74,2 milj. kr. Rahavood finantseerimistegevusest olid negatiivsed summas 61,5 milj. kr., sellest lunastati võlakirju summas 30,2 milj. kr., maksti intresse 24,1 milj. kr., tasuti kapitalirendimakseid 7,3 milj. kr.

Suhtarvud

Likviidsus ja rahavood äritegevusest

Maksevalmidus (likviidseimate varade ja lühiajaliste kohustuste suhe) oli 23,9% ja vähenes möödunud aastaga kolm korda. Lühiajaliste kohustuste kate (käibevarade ja lühiajaliste kohustuste suhe) oli 42,3% (eelmisel aastal 81,8%).

Efektiivsus ja vara käibesagedus

Varud netokäibest moodustasid 2,7% (2008. aastal 2,5%). Võlad hankijatele moodustasid 7,5% (eelmisel aastal 8,3%). Keskmine tasumisperiood (keskmised võlad hankijatele suhe netokäibesse koos käibemaksuga) oli 27,8 päeva (eelmisel aastal 30,5 päeva).

Omakapitali osatähtsus

Kohustuste suhe omakapitali oli 6,2 korda (eelmisel aastal 7,1 korda).

Arendustegevus ja suhtekorraldus

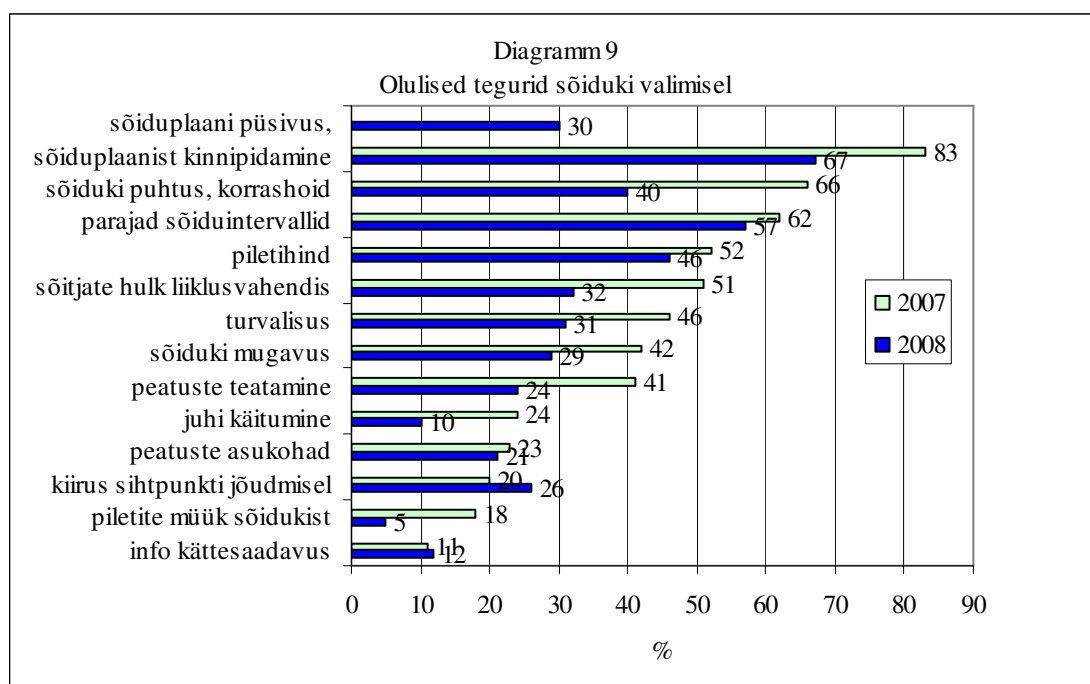
Avaliku arvamuse uuring Tallinna ühistranspordi kohta 2009. aastal

TAKi tellimusel viidi Turu-uuringute AS poolt üheteistkümnendat aastat järjest läbi uuring Tallinna elanike rahulolu kohta pealinna ühistranspordikorraldusega, sealhulgas TAK-i bussidega.

72% sõitjatest on ühistranspordikorraldusega täiesti või üsna rahul, rahulolematuid on 15%. Kui 2008.a. domineeris arvamus, et erilisi muutusi pole aasta jooksul toimunud, siis 2009.a. vastas üle poole (54%) ühistranspordikasutajaist linnaliini busside kohta, et sõitmine on läinud meeldivamaks (s.h. 24% arvates palju meeldivamaks ja 30% arvates veidi meeldivamaks. Kui samasse sihtpunkti jõudmiseks saaks valida erinevaid transpordivahendeid, on kõigil uuritud aastatel on tugeva ülekaaluga eelistatud bussi – 2009.aastal valiks kindlasti bussi 60% ühistranspordikasutajatest. Endiselt on põhiosale vastajatest (67%) kõige olulisem tegur ühistranspordi kasutamisel sõiduplaanist kinnipidamine. Sõiduki puhtus ja korrashoid, mis mitmel möödunud aastal olid pingereas II kohal, on nüüd oma aktuaalsust mõnevõrra kaotanud ning vajunud IV kohale parajate sõiduintervallide ja piletihinna järel. Võrreldes varasemaga on seega

teravamaks muutunud parajate sõiduintervallide probleem, mis on tõusnud oluliste tegurite hulgast II kohale. Piletihind tõusis 2009.a. oluliselt III positsioonile.

Võrreldes kõige olulisemate aspektide mainimise trende aastate lõikes, ongi nii sõiduplaanist kinnipidamist kui puhtust toonitatud tänavu märksa vähem kui varasemal ajal, ent sõiduintervallide probleemi veidi rohkem. Juhtide käitumist peeti TAK busside puhul üheks parematest aspektidest. Ühe või teise omaduse hindamisel said parima hinnangu bussijuhtide korrektne välimus (85%), käitumine liiklussituatsioonides (82%) ja sõidustiili sujuvus (83%). Suhtlemisuskust sõitjatega hindasid alati rahuldavaks 20% ja enamasti rahuldavaks 46% vastanuteist. Konfliktisituatsioonide lahendamise oskusega olid rahul 44% küsitletutest, rahul ei olnud 11% ning üldse ei osanud sellele hinnangut anda 44% (ei olnud kunagi konfliktisette olukorda sattunud). TAK maine on vastajate silmis hea, enamus hinnanguid jäävad positiivsele poolele. Keskmised hinnangud on kõige paremad aspektides: vastab aja nõuetele ja arvestab sõitjate vajadusi. Võrreldes 2008.a.-ga on keskmine arvamus sellest, et TAK arvestab sõitjate vajadusi, veidi tugevnenud. Olulisemad tegurid sõiduki valimisel on toodud diagrammil 9.

Arendustegevus

TAK-i osalus Euroopa Liidu CIVITAS II programmi integreeritud projektis SMILE

TAK-i liiklustehnilise infrastruktuuri arendamisel osales TAK 31.jaanuarini 2009 kestnud projektis SMILE. Euroopa Liidu poolt rahastatavas projektis osales Tallinna linnavalitsuse partnerina ka TAK. Nelja aasta jooksul arendati projekti käigus Tallinna ÛT teenust kahel suunal, millest üks „Prioriteedisüsteem Tallinna ühtse piletisüsteemi liinidel“ oli suunatud ÛT positsiooni

parandamiseks ja teine „Sõitjate infosüsteemid Tallinna ühtse piletisüsteemi veeremis“ ÛT teeninduskvaliteedi tõstmiseks.

TAK osalemine Euroopa Liidu CIVITAS Plus programmi integreeritud projektis MIMOSA

Tallinna linnavalitsus ja Tallinna Autobussikoondise AS osalevad uues Euroopa Liidu programmis CIVITAS Plus. Viie EL riigi linna ja 17 organisatsiooni koostöös käivitati ühisprojekt, mille nimeks sai MIMOSA (**M**aking **I**nnovation for **M**Obility **S**ustainable **A**ctions). Projekti perioodiks on 15.oktoobril 2008 – 15.oktoober 2012. Eestis on projektis kaks partnerorganisatsiooni – Tallinna linnavalitsus ja TAK. 4-aastases projektis teostatakse projektipartnerite poolt kokku 71 meetet, Tallinnas 11 meetet 7 erineval CIVITAS-e temaatilisel suunal. Viie linna – Bologna (Itaalia), Utrecht (Holland), Gdansk (Poola), Funchal (Portugal), Tallinn - osas on kogu projekti rahaline maksumus 15,3 milj Eurot (ca 240 milj Ekr), sellest Tallinna partnerite osakaal on ca 27%. Projekti TAK-i poolne kogumaht on 11,1 milj krooni, sellest moodustab Euroopa Liidu poolne rahastus 5,87 milj krooni ja TAK-i omafinantseering 5,22 milj krooni.

TAK-i tegevus projektis keskendub kolmele meetmele: alternatiivkütuste rakendamise asjaolude uurimine Tallinnas, ühistranspordi sidesüsteemi loomine, säästva sõidustiili koolitus TAK bussijuhtidele ja bussijuhtide koolitajatele. Esimesel projektiaastal keskenduti projektimeetmete ettevalmistusele. Koostöös Tallinna Transpordiametiga täpsustati meetmete eesmärgid ja teostuskavasid. Samuti täpsustati projekti käigus Tallinna Tehnikaülikooli poolt läbiviidavate alusuuringute sisu ja mahtusid. Aastal 2010 plaanitakse läbi viia meetmete teostamiseks vajalikud hanked.

Tallinna Autobussikoondise AS (TAK) UITP Euroopa Liidu Komitee alane koostöö

TAK osales 2009 aastal üleeuroopalises ÛT-alases koostöövõrgustikus UITP (Rahvusvahelise Ühistranspordi Assotsiatsiooni) struktuuride kaudu. UITP on ÛT korraldusega seotud osapooli ühendav ülemaailmne organisatsioon. TAK on UITP liige 1993. aastast ja UITP Euroopa Liidu Komitee täisliige 2004 aastast. Koostöö põhivaldkondadeks on: seadusandluse monitoorimine ja liikmete varustamine infoga EL poliitiliste arengute kohta; EL komitee liikmete ühisseisukohtade ettevalmistamine EL-is käsitletavate või käsitlemist vajavate transpordisektorit mõjutavate teemade kohta; EL komitee liikmete huvide esindamine EL institutsioonides.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**JUHATUSE KINNITUS KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE**

1. Käesolevaga deklareerime oma vastutust lehekülgedel 17 kuni 31 esitatud Tallinna Autobussikoondise AS raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitame, et raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
2. raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Tallinna Autobussikoondise finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
3. Tallinna Autobussikoondise AS on jätkuvalt tegutsev.

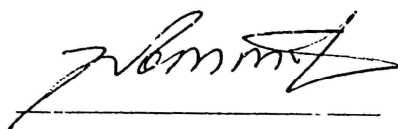
Hugo Linholm

Juhatuse esimees

Enno Tamm

Juhatuse liige

Jüri Nõmmsalu

Juhatuse liige

04. märts 2009. a

Bilanss

kroonides

VARAD	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr.
Käibevara			
Raha	15 656 747	85 834 614	2
Nõuded ja ettemaksed	19 358 721	7 529 318	3
Varud ja müügioteel varad	13 460 960	11 547 464	5
Käibevara kokku	48 476 428	104 911 396	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	461 739 228	451 725 186	6
Põhivara kokku	461 739 228	451 725 186	
VARAD KOKKU	510 215 656	556 636 582	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	34 396 792	37 194 421	7
Võlad ja ettemaksed	79 227 287	76 437 906	9
Tuletisinstrument	964 797	14 600 205	
Lühiajalised kohustused kokku	114 588 876	128 232 532	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	325 078 888	359 699 793	7
Pikaajalised kohustused kokku	325 078 888	359 699 793	
KOHUSTUSED KOKKU	439 667 764	487 932 325	
Omakapital			
Aktsiakapital	100 000 000	214 421 000	11
Ülekurss	33 540 065	33 540 065	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-64 835 807	-82 327 162	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 843 634	-96 929 646	
OMAKAPITAL KOKKU	70 547 892	68 704 257	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	510 215 656	556 636 582	

Kasumiaruanne

kroonides

	2009	2008	Lisa nr.
Müügitulu	491 894 144	458 268 945	12
Muud äritulud	12 445 271	16 402 375	13
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-174 061 405	-229 800 908	14
Muud tegevuskulud	-12 117 699	-11 523 255	15
Tööjõu kulud			
Palgakulu	-181 441 794	-184 891 936	
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks	-61 605 941	-61 592 541	
Tööjõukulud kokku	-243 047 735	-246 484 477	
Põhivara kulum	-64 157 355	-53 452 041	6
Muud ärikulud	-1 236 833	-854 724	13
Ärikasum (-kahjum)	9 718 388	-67 444 085	
Finantstulud ja -kulud	1 078 480	-14 600 205	9,16
Intressitulud (-kulud)	-8 953 234	-14 885 356	16
Finantstulud ja -kulud kokku	-7 874 754	-29 485 561	
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	1 843 634	-96 929 646	

Rahavoogude aruanne**kroonides**

	2009	2008	Lisa nr.
Ärikasum	9 718 388	-67 444 085	
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	64 157 355	53 452 041	6
Kasum põhivara müügist	-620 387	-854 659	6,13
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-12 250 056	-2 067 196	3
Varude muutus	-1 913 496	4 766 568	5
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	3 777 578	-3 725 171	9
Kokku rahavood äritegevusest	62 869 382	-15 872 502	
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus	-74 192 265	-33 332 300	6
Materiaalse põhivara müük	641 255	873 044	6,13
Saadud intress	2 022 718	2 029 124	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-71 528 292	-30 430 132	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Kapitalirendi põhimaksete tagasimaksed	-7 251 890	-6 354 865	7
Laekunud emiteeritud võlakirjade eest	0	98 573 580	7
Tasutud emiteeritud võlakirjade eest	-30 166 645	-25 253 612	7
Aktsiakapitali suurendamine	0	52 149 000	11
Makstud intress	-24 100 422	-17 293 891	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-61 518 957	101 820 212	
Rahavood kokku	-70 177 867	55 517 578	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	85 834 614	30 317 036	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-70 177 867	55 517 578	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	15 656 747	85 834 614	

Omakapitali muutuste aruanne (lisa 11)

kroonides

	Aktiakapital	Ülekurss	Eelmiste aastate jaotamata kasum	Aruandeaasta kasum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 31.12.2007	162 272 000	33 540 065	-2 014	-82 325 148	113 484 903
aktiakapitali suurendamine	52 149 000	0	0	0	52 149 000
2007 kahjum	0	0	-82 325 148	82 325 148	0
aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	-96 929 646	-96 929 646
Saldo seisuga 31.12.2008	214 421 000	33 540 065	-82 327 162	-96 929 646	68 704 257
aktiakapitali vähendamine	-114 421 000	0	114 421 000	0	0
2008 kahjum	0	0	-96 929 646	96 929 646	0
aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	1 843 634	1 843 634
Saldo seisuga 31.12.2009	100 000 000	33 540 065	-64 835 808	1 843 634	70 547 891

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Tallinna Autobussikoondise AS 2009.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel.

Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel. Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute andmist, mis põhinevad aktuaalsel informatsioonil Tallinna Autobussikoondise AS seisundist ning kavatsustest ja riskidest raamatupidamise aastaaruande koostamispäeva seisuga. Majandusaastal või varasematel perioodidel kajastatud majandustehingute lõplik tulemus võib erineda käesoleval perioodil antud hinnangust.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva 31.12.2009 ja aastaaruande koostamise kuupäeva ja aruande kinnitamise vahemikul.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja pankades arvelduskontodel olevaid rahalise vahendeid.

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Ostjatelt laekumata arved on hinnatud bilansis lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi.

Nõuded, millede laekumise tähtajast on möödunud üle 6 kuu, on kantud kuludesse kui ebatõenäoliselt laekuvad nõuded. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Varud

Tooraine ja materjal ning ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varud on füüsiliselt inventeeritud ja on bilansis kajastatud lähtuvalt sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus. Varude kuluskandmisel kasutatakse FIFO-meetodit, mis võeti kasutusele 01.01.2002.a. Varasematel perioodidel kasutati kaalutud keskmise hinna meetodit. Varud on kindlustamata.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivaraks loetakse majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega üle 30 000 krooni. Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 30 000 krooni, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku varana varudes ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kuludesse. Kuludesse kantud väheväärtusliku vara üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse. Materiaalne põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Põhivara parendusväljaminekud, mis suurendavad põhivara tööjõudlust üle algselt arvatud taseme ja osalevad tõenäoliselt lisanduvate tulude tekkimisel tulevikus, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Kulutused, mis tehakse eesmärgiga säilitada varaobjektilt tulevikus saadavat tulu, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeest.

Põhivarade amortiseerimisel on kasutusel järgmised amortisatsiooninormid:

ehitised ja rajatised	2%...15%
masinad ja seadmed	5%...50%
transpordivahendid	7,2%...50%
tark- ja riistvara	20%...40%
inventar	15%...30%
tööriistad	25%...50%

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimaliku languse kontrollimisel lähtub ettevõtte IPSAS 21-st ning RTJ 5 põhimõtetest.

Raha mitte-genereerivate varade puhul lähtub ettevõtte IPSAS 21-st ning vara kaetava väärtuse test viiakse läbi juhul kui nõudlus või vajadus varaga osutavate avalike teenuste järele on lõppenud või praktiliselt lõppenud. Ettevõtte jaoks on raha mitte-genereerivad varad bussid ning muud varad, mis on otseselt seotud avaliku transporditeenuse pakkumisega. Avaliku transporditeenuse osutamine toimub kulude hüvitamise põhimõttel, mistõttu antud teenuse osutamisega seotud varad on raha-mitte genereerivad.

Raha genereerivate varade puhul lähtub ettevõtte RTJ 5 sätestatust ning viib läbi varade kaetava väärtuse hindamise kui on ilmnunud asjaolud, mis viitavad sellele, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse.

Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Tuletisinstrumentid

Ettevõtte kasutab tuletisinstrumentidest kütuse *swap-i* katmaks kütuse hinnaga seotud riske. Selliseid tuletisinstrumente kajastatakse algselt tema õiglases väärtuses lepingu sõlmimise kuupäeval ja hiljem hinnatakse ümber vastavalt instrumendi õiglase väärtuse muutusele. Kui õiglase väärtus on positiivne, kajastatakse tuletisinstrument varana, kui aga negatiivne, siis kohustusena.

Tuletisinstrumenti õiglase väärtuse muutusest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, s.t. sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud".

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud".

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber Eesti kroonidesse ametlikult kehtivate Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärset hinnata.

Rahavood

Rahavooegade aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Puhkusetasu reserv

Puhkusetasu kulu on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse kord aastas, s.o. aruandeaasta lõpul. Väljateenitud, kuid välja maksmata puhkusetasu kajastatakse kasumiaruandes kuluna ning bilansis lühiajalise kohustusena töövõtjatele.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja ettevõtte põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2. Raha ja ekvivalendid

	31.12.2009	31.12.2008
Kassa	110 368	70 833
Arvelduskonto EEK	15 121 492	17 490 793
Arvelduskonto EUR	424 887	167 993
Raha teel	0	104 995
Tähtajaline hoius	0	68 000 000
Raha ja ekvivalendid kokku	15 656 747	85 834 614

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	31.12.2009	31.12.2008
Nõuded ostjate vastu	12 006 188	2 397 018
Ebatõenäoliselt laekuvad arved*	-332 009	-76 124
Nõuded ostjate vastu kokku	11 674 179	2 320 894
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded /lisa 4/	1 526 827	775 190
Muud nõuded**	41 002	1 149 421
Viitlaekumised ja ettemaksed***	6 116 713	3 283 813
Ettemaksed kokku	7 684 542	5 208 424
Nõuded ja ettemaksed kokku	19 358 721	7 529 318

*Ebatõenäoliselt laekuvad arved

	31.12.2009	31.12.2008
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses	-76 124	-8 972
Eelnevatel perioodidel kuluna kajastatud nõuete laekumine	15 000	0
Bilansist välja kantud lootusetud nõuded	31 247	0
Täiendav ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu	-302 132	-67 152
Ebatõenäoliselt laekuvad arved kokku	-332 009	-76 124

**Muud nõuded

	31.12.2009	31.12.2008
bussijuhtide käes olev vahetusraha	30 200	30 800
muud	5 655	1 112 181
ettemaks aruandvatele isikutele	5 147	6 440
Muud nõuded kokku	41 002	1 149 421

***Viitlaekumised ja ettemaksed

	31.12.2009	31.12.2008
puhkusetasu koos sotsiaalmaksuga	1 081 433	741 630
muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 326 091	336 959
kindlustus	106 399	157 905
ettemakstud erisoodustuste sotsiaalmaksu kulu	877	572
ettemakstud erisoodustuste tulumaksu kulu	558	364
viitlaekumised	3 601 355	2 046 383
Ettemaksed kokku	6 116 713	3 283 813

Lisa 4. Maksud

	31.12.2009		31.12.2008	
	Ettemaks	Võlg	Ettemaks	Võlg
sotsiaalmaks	0	5 544 562	0	5 178 661
füüsilise isiku tulumaks	0	2 816 902	0	2 070 594
käibemaks	1 522 317	0	773 186	0
töötuskindlustusmaks	0	638 798	0	125 634
kogumispension	0	0	0	128 697
erisoodustuste tulumaks	0	10 917	0	9 060
tulumaks	0	493	0	2 100
käibemaks klientide ettemaksudelt	4 510	0	2 004	0
maamaks	0	52 576	0	0
Maksud kokku	1 526 827	9 064 248	775 190	7 514 746

Lisa 5. Varud ja müügioteel varad

	31.12.2009	31.12.2008
varuosad	8 218 761	8 622 710
ettemaksed tarnijatele	21 581	4 202
kütus	4 111 312	1 534 946
väheväärtuslik vara, eri- ja vormiriietus	670 048	794 324
materjalid	415 182	563 318
müügiks ostetud kaubad	24 076	27 964
Varud ja müügioteel varad kokku	13 460 960	11 547 464

Varude allahindlus	2009	2008
Tooraine ja materjal	17 300	0
Varude allahindlus kokku	17 300	0

Lisa 6. Materiaalne põhivara

	Ehitised	Masina- ja seadmed	Transpordivahendid	Muu inventar	Ettemaksed põhivara eest	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2007	103 942 009	16 758 783	673 650 248	2 892 205	80 000	797 323 245
Ostud ja parendused perioodi jooksul	959 541	806 136	31 244 326	69 910	252 387	33 332 300
Soetamine kapitalirendiga	0	0	4 325 000	0	0	4 325 000
Müük	0	-94 236	-5 309 224	0	0	-5 403 460
Mahakandmine	0	-152 732	-1 801 899	-33 250	0	-1 987 881
Soetusmaksumus 31.12.2008	104 901 550	17 317 951	702 108 451	2 928 865	332 387	827 589 204
Ostud ja parendused perioodi jooksul	1 159 202	343 770	72 941 680	0	-252 387	74 192 265
Soetamine kapitalirendiga	0	0	0	0	0	0
Sisemine ümberpaigutus	0	8 556 491	-8 556 491	0	0	0
Müük	0	0	-7 654 637	0	0	-7 654 637
Mahakandmine	0	-1 000 300	-4 766 606	0	0	-5 766 906
Müügioteel põhivara hulka	0	0	-16 325 625	0	0	-16 325 625
Soetusmaksumus 31.12.2009	106 060 752	25 217 912	737 746 772	2 928 865	80 000	872 034 301

Akumuleeritud kulum						
31.12.2007	21 140 464	13 941 327	292 659 472	2 043 670	0	329 784 933
Amortisatsioonikulu	2 561 445	782 676	49 938 218	169 702	0	53 452 041
Müüdid põhivara kulum	0	-94 236	-5 290 839	0	0	-5 385 075
Mahakantud põhivara kulum	0	-152 732	-1 801 899	-33 250	0	-1 987 881
31.12.2008	23 701 909	14 477 035	335 504 952	2 180 122	0	375 864 018
Amortisatsioonikulu	2 601 332	2 391 756	59 016 115	148 152	0	64 157 355
Sisemise ümberpaigutuse kulum	0	113 441	-113 441	0	0	0
Müüdid põhivara kulum	0	0	-7 633 769	0	0	-7 633 769
Mahakantud põhivara kulum	0	-1 000 300	-4 766 606	0	0	-5 766 906
Müügiootel põhivara kulum	0	0	-16 325 625	0	0	-16 325 625
Akumuleeritud kulum						
31.12.2009	26 303 241	15 981 932	365 681 626	2 328 274	0	410 295 073
Jääkmaksumus 31.12.2007	82 801 545	2 817 456	380 990 776	848 535	80 000	467 538 312
Jääkmaksumus 31.12.2008	81 199 641	2 840 916	366 603 499	748 743	332 387	451 725 186
Jääkmaksumus 31.12.2009	79 757 511	9 235 980	372 065 146	600 591	80 000	461 739 228

Täielikult amortiseerunud põhivara oli seisuga 31.12.2009 soetusmaksumuses summas 75 654 428 krooni ja seisuga 31.12.2008 soetusmaksumuses summas 71 684 624 krooni. Seisuga 31.12.2009 oli kapitalirendiga soetatud vara soetusmaksumus 18 466 054 krooni (seisuga 31.12.2008 – 26 157 655 krooni) lepingute osas, millel oli võlg seisuga 31.12.2009 summas 6 957 782 krooni (seisuga 31.12.2008 – 14 209 672 krooni) (lisa 7).

Ettevõtte on soetanud kapitalirendi tingimustel varasid järgmiselt:

	normaalbussid	liigendbussid	bussirongid	Muud trans- pordivahendid	arvutid	kokku
Saldo seisuga 31.12.2008						
Soetusmaksumus	8 419 380	17 399 819	0	152 195	186 261	26 157 655
Akumuleeritud kulum	1 959 484	5 233 998	0	24 726	186 261	7 404 469
Jääkmaksumus	6 459 896	12 165 821	0	127 469	0	18 753 186
Saldo seisuga 31.12.2009						
Soetusmaksumus	8 419 380	10 046 674	0	152 195	0	18 618 249
Akumuleeritud kulum	2 856 604	3 590 322	0	47 550	0	6 494 476
Jääkmaksumus	5 562 776	6 456 352	0	104 645	0	12 123 773

Aruandeperioodil soetati kapitalirendi tingimustel vara soetusmaksumuses 0 krooni (2008. aastal 4 325 000 krooni).

Lisa 7. Võlakohustused

	31.12.2009	31.12.2008
kapitalirendikohustused	6 957 782	14 209 672
sh. pikaajaliste kapitalirendikohustuste lühiajaline osa	4 230 147	7 027 776
pikaajalised kapitalirendikohustused	2 727 635	7 181 896
sh. 1 kuni 5 aastat	2 727 635	7 181 896
emiteeritud võlakirjad	352 517 898	382 684 542
sh. pikaajaliste emiteeritud võlakirjade lühiajaline osa	30 166 645	30 166 645

pikaajalised emiteeritud võlakirjad	322 351 253	352 517 897
sh. 1 kuni 5 aastat	150 833 225	150 833 225
üle 5 aasta	171 518 028	201 684 672
Võlakohustused kokku	359 475 680	396 894 214
sh.pikaajaliste kohustuste lühiajaline osa	34 396 792	37 194 421
pikaajalised kohustused	325 078 888	359 699 793
sh. 1 kuni 5 aastat	153 560 860	158 015 121
üle 5 aasta	171 518 028	201 684 672

Kapitalirenditingimustel teostatud tehingute tasumise lõpptähtaeg on 2009 kuni 2012. Intressmäära vahemik: 4,23% - 5,45% ning alusvaluutaks Eesti kroon ja Euro.

Võlakirjade tagasimakseid tehti summas 30 166 644 krooni. Võlakirjade lunastamise lõpptähtaeg on 2009 kuni 2022, intressimäär 0,2%+euribor, alusvaluuta EUR. Võlakirjad on tagatud ettevõtte varadega.

Lisa 8. Kasutusrent

	2009	Kasutusrendimaksed 2008	Kasutusrendileping algus	Kasutusrendileping lõpp
Renditav vara				
Ford Mondeo	45 575	46 998	Nov.2006	Okt.2011
Kokku	45 575	46 998		

Järgmistel perioodidel tasumisele kuuluvad kasutusrendimaksed jagunevad ajaliselt:

maksetähtajaga kuni 1 aasta	45 575
maksetähtajaga 1 kuni 5 aastat	40 588

Lisa 9. Võlad ja ettemaksed

	31.12.2009	31.12.2008
Ostjate ettemaksed kaupade ja teenuste eest	27 062	13 138
Võlad tarnijatele	36 783 580	38 182 922
Maksuvõlad /Lisa 4/	9 064 248	7 514 746
Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud*	28 914 860	30 079 656
Sihtfinantseerimine /lisa 10/	4 234 293	0
Muud lühiajalised võlad**	203 244	647 444
Võlad ja ettemaksed kokku	79 227 287	76 437 906

*Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud

	31.12.2009	31.12.2008
puhkesereserv	12 901 769	14 359 787
palgavõlgnevus	9 396 241	8 669 728
sotsiaalmaksu viitvõlg	3 797 286	3 510 126
füüsilise isiku tulumaksu viitvõlg	1 728 567	1 740 705
tasumata intressid	362 447	1 350 643
tulevaste perioodide tulud	162 418	189 839
kogumispensioni viitvõlg	43 011	89 535
töötuskindlustusmaksu viitvõlg	439 680	84 624
arveldused elatiste ja täitelehtedega	43 977	30 808
a/ü maks	35 460	49 295
võlg krediitkaartide eest	3 973	4 566
aruandvate isikute võlg	31	0
Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud	28 914 860	30 079 656

kokku		
**Muud lühiajalised võlad		
	31.12.2009	31.12.2008
võlg müüdnud sõidutalongide eest	97 125	647 444
kahjutasu	106 119	0
Muud lühiajalised võlad kokku	203 244	647 444

Lisa 10. Sihtfinantseerimine

	2009	2008
Tegevuskulude sihtfinantseerimine		
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi algul	0	8 162 755
Saadud kaasfinantseerimine	12 851 671	7 196 824
s.h.		
Euroopa Liidu Smile projekti finantseerimiseks	14 478	6 096 824
Tallinna linnalt koondamishüvitise maksmiseks	0	1 100 000
Euroopa Liidu Mimisa projekti finantseerimiseks	4 651 100	0
Sotsiaalsed töökohad	8 186 093	0
Kajastatud sihtfinantseerimise tuluna	8 617 378	15 359 579
s.h.		
Euroopa Liidu Smile projekt	14 478	14 259 579
Koondamishüvitised	0	1 100 000
Euroopa Liidu Mimosa projekti finantseerimiseks	416 807	0
Sotsiaalsed töökohad	8 186 093	0
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi lõpul	4 234 293	0

Lisa 11. Omakapital

	31.12.2009	31.12.2008
aktsiakapital (tuhandetes kroonides)	100 000 000	214 421 000
aktsiate arv (tk)	100 000	214 421
aktsiate nimiväärtus (kroonides)	1 000	1 000

TAK-i aktsiakapitali vähendati summas 114 421 000 krooni eelmiste perioodide kahjumite katmiseks.

Lisa 12. Müügitulu

Tallinna Autobussikoondise AS müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgnevalt:

Geograafilised piirkonnad	2009	2008
Eesti	491 567 430	457 976 369
Soome	326 714	234 076
Läti	0	58 500
Kokku	491 894 144	458 268 945

Müügitulu tegevusalade lõikes

	2009	2008
ühtsesse tariifivõrku kuuluvad linnaliinid	471 512 018	433 736 455

ruumide rent ja energeetilised ressursid	8 860 025	10 045 548
tellimusvedu	1 446 393	1 775 606
muud	10 075 708	12 711 336
Kokku	491 894 144	458 268 945

Lisa 13. Muud äritulud ja -kulud

	2009	2008
Muud äritulud		
saadud sihtfinantseerimine		
tegevuskulude katteks	8 617 478	15 359 579
tulu põhivara müügist	621 472	855 657
kulu põhivara müügist	-1 085	-998
hüvised	335 191	138 101
saadud viivised hankijatelt	2 871 888	0
muud	327	50 036
Muud äritulud kokku	12 445 271	16 402 375
Muud ärikulud		
maamaks	494 346	597 071
riigilõivud	195 187	46 250
ettevõtte tulumaks	7 157	24 001
reklaamimaks	65 730	60 130
raskeveokimaks	12 900	12 900
lootusetud ja ebatõenäoliselt laekuvad arved	310 171	95 192
kahjutasud	133 783	425
kahjum valuutakursi muutusest	17 079	18 656
trahvid, viivised	480	99
Muud ärikulud kokku	1 236 833	854 724

Lisa 14. Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2009	2008
Kütus ja määrdeained	111 323 421	147 901 962
Varuosad, materjalid	42 022 265	59 827 124
Hankekorrast tehtud remonditööd	8 350 085	10 457 661
Energeetilised ressursid	11 616 238	10 691 918
Materjali müük	749 396	922 243
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	174 061 405	229 800 908

Lisa 15. Muud tegevuskulud

	2009	2008
kindlustus	4 258 364	4 638 348
side- ja valve	1 010 575	1 213 097
arvutustehnika hooldus	982 783	945 295
transpordivahendite ülalpidamine	1 121 861	1 380 401
rent	658 945	614 918
muud	4 085 171	2 731 196

Muud tegevuskulud kokku	12 117 699	11 523 255
--------------------------------	-------------------	-------------------

Lisa 16. Finantstulud- ja kulud

	2009		2008	
	tulud	kulud	tulud	kulud
makstud kapitalirendi intressid	0	466 597	0	674 107
makstud võlakirjade intressid	0	10 088 701	0	16 661 020
intressid	1 602 064	0	2 449 771	0
kahjum tuletistehingutelt	0	-1 078 480	0	14 600 205
Finantstulud- ja kulud kokku	1 602 064	9 476 818	2 449 771	31 935 332

	2009	2008
Finantstulud- ja kulud kokku	-7 874 754	-29 485 561

Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega

Seotud osapooled on ettevõtte üle kontrolli omav asutus, sõsarettevõtted, tegev- ja kõrgem juhtkond ning nendega seotud ettevõtted. Aastaruandes on avalikustatud olulisemad seotud osapooltega teostatud tehingud.

Seotud osapool	Ost		Müük	
	2009	2008	2009	2008
Tallinna Transpordiamet	13 500	13 275	480 366 877	443 331 564
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	88 360	64 651	26 946	37 355
Kristiine Sport	42 041	40 271	288 239	255 179
Tallinna Saksa Gümnaasium	39 200	32 007	0	0
Kokku	183 101	150 204	480 682 062	443 624 098

Bilansipäeva seisuga olid ettevõtte nõuete ja kohustuste saldod seotud osapooltega järgmised:

Seotud osapool	31.12.2009	31.12.2008
Nõuded		
Tallinna Transpordiamet	10 415 141	958 812
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	1 816	1 400
Kristiine Sport	63 211	0
Kokku nõuded	10480168	960 212
Kohustused		
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	7 764	6 574
Kokku kohustused	7 764	6 574

Lisa 18. Bilansipäevajärgsed sündmused

2010 aastal on plaanis vähendada bussiliine arvu, kuid ettevõtte hinnangul see varade väärtusele mõju ei avalda, kuna busside ülejääk realiseeritakse. Realiseerimisse minevad bussid on aga juba amortiseerunud.

. Audiitori järeldusotsus

Rävala 4
10143 Tallinn
Eesti

Tel.: +372 611 4610
Faks: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/ee

Äriregistri kood 10877299
KMKR: EE 100770654

Rävala 4
10143 Tallinn
Estonia

Phone.: +372 611 4610
Fax: +372 611 4611
Tallinn@ee.ey.com
www.ey.com/ee

Code of legal entity 10877299
VAT payer code EE 100770654

VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Tallinna Autobussikoondis aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Tallinna Autobussikoondis raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilansi seisuga 31. detsember 2009 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on lisatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab lisatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt AS Tallinna Autobussikoondis finantsseisundit seisuga 31. detsember 2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Arvamust mittemõjutavad asjaolud

Tegemata märkust meie arvamuses, juhime tähelepanu raamatupidamise aastaaruande lisale 1, milles kirjeldatakse raha mitte-generereivate varade arvestuspõhimõtteid ning kaetava väärtuse hindamise põhimõtteid. Ettevõtte lähtub raha mitte-generereivate põhivarade võimaliku väärtuse languse tuvastamisel ja hindamisel rahvusvahelise avaliku sektori raamatupidamise standardist 21.

Tallinn, 10. märts 2010

Ivar Kiigemägi
Ernst & Young Baltic AS

Mikk Paaksi
Vandeauditor

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

1. Eelmiste perioodide kahjum	-64 835 807
2. Aruandeperioodi kasum	1 843 634
3. Kahjumi jääk	-62 992 173

Juhatuses ettepanek on katta tekkinud kahjum tulevaste perioodidel tekkiva kasumi arvelt.

Hugo Liuhelma

Juhatuses esimees

JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD 2009.A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tallinna Autobussikoondise AS 2009.a aastaaruandele, mis koosneb juhatuse tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, juhatuse ettepanekust kasumi jaotamise kohta ning audiitori järeldusotsusest, kirjutavad alla Tallinna Autobussikoondise AS juhatuse ja nõukogu alljärgnevas koosseisus:

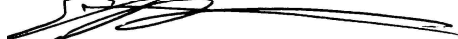
Hugo Linholm

Juhatusesimees

23. märts 2010.a.

Enno Tamm

Juhatusesimees

23. märts 2010.a.

Jüri Nõmmsalu

Juhatusesimees

23. märts 2010.a.

Taavi Aas

Nõukogu esimees

23. märts 2010.a.

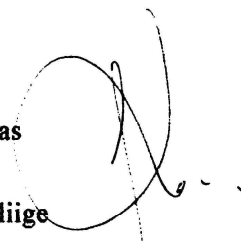
Jaanus Mutli

Nõukogu liige

23. märts 2010.a.

Tiit Kivikas

Nõukogu liige

23. märts 2010.a.

Toivo Tootsen

Nõukogu liige

23. märts 2010.a.

Hanno Matto

Nõukogu liige

23. märts 2010.a.

Tegevusalade loetelu

Tegevusala	
Sõitjate muu kohalik liinivedu (49319)	471 512 018
Kinnisvara üürile andmine ja käitus (68201)	9 083 989
Sõiduõpe (85531)	3 341 242
Muu toitlustamine (56291)	2 056 835
Sõitjate muu maismaavedu (49399)	1 446 393
muud	4 453 667
Kokku	491 894 144

Aruande elektroonilised kinnitused

Tallinna Autobussikoondise Aktsiaselts (registrikood: 10312960) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Jüri Nõmmsalu	Juhatuseliige	16.06.2010
Resolutsioon:	Jüri Nõmmsalu	

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EEK)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Sõitjate muu kohalik liinivedu	49319	471512018	95.86%	Jah
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	9083989	1.85%	Ei
Sõiduõpe	85531	3341242	0.68%	Ei
Muu toitlustamine	56291	2056835	0.42%	Ei
Sõitjate muu maismaavedu	49399	1446393	0.29%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6509500
Faks	+372 6509509
E-posti aadress	tak@tak.ee
Veebilehe aadress	www.tak.ee